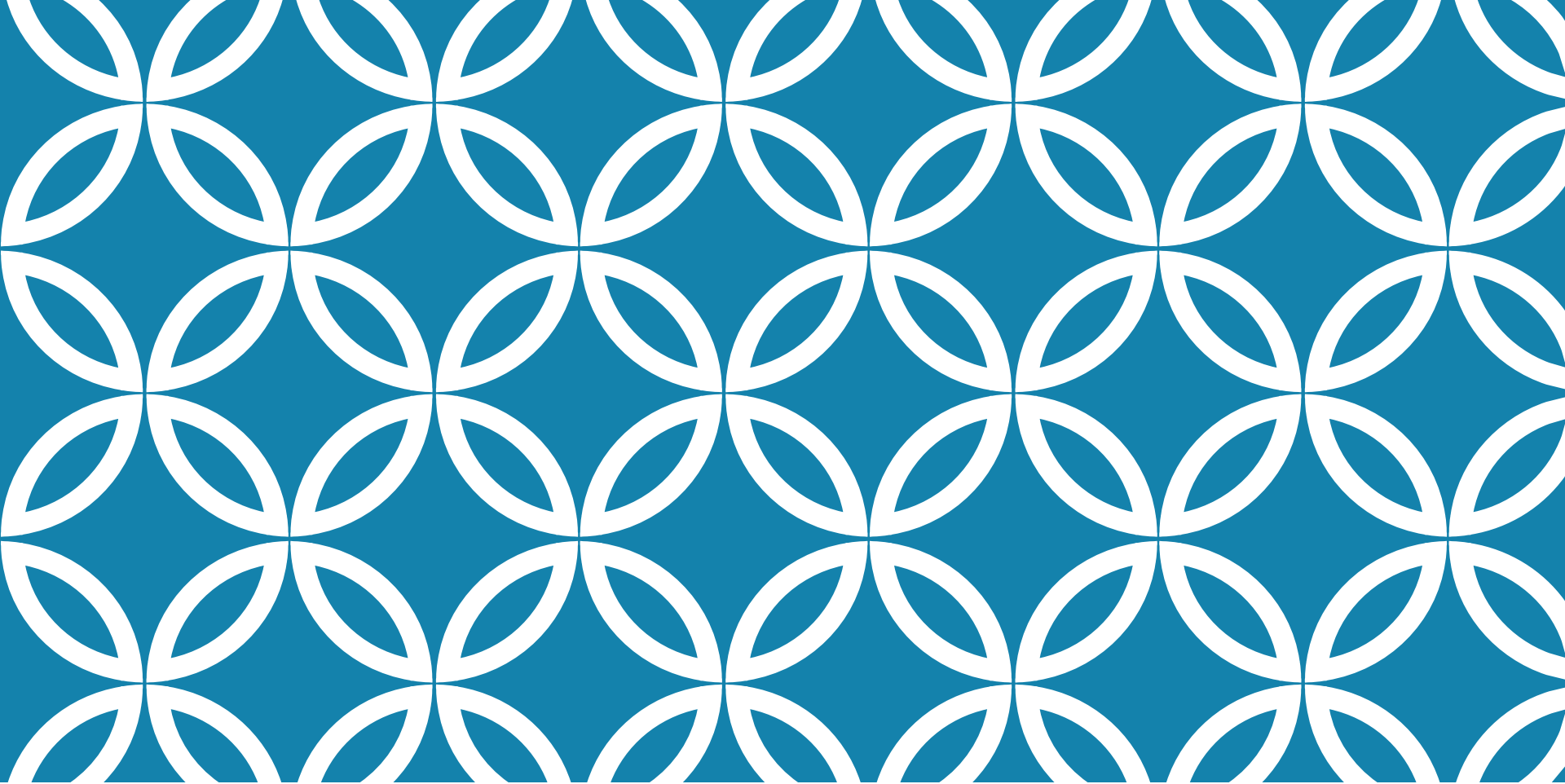
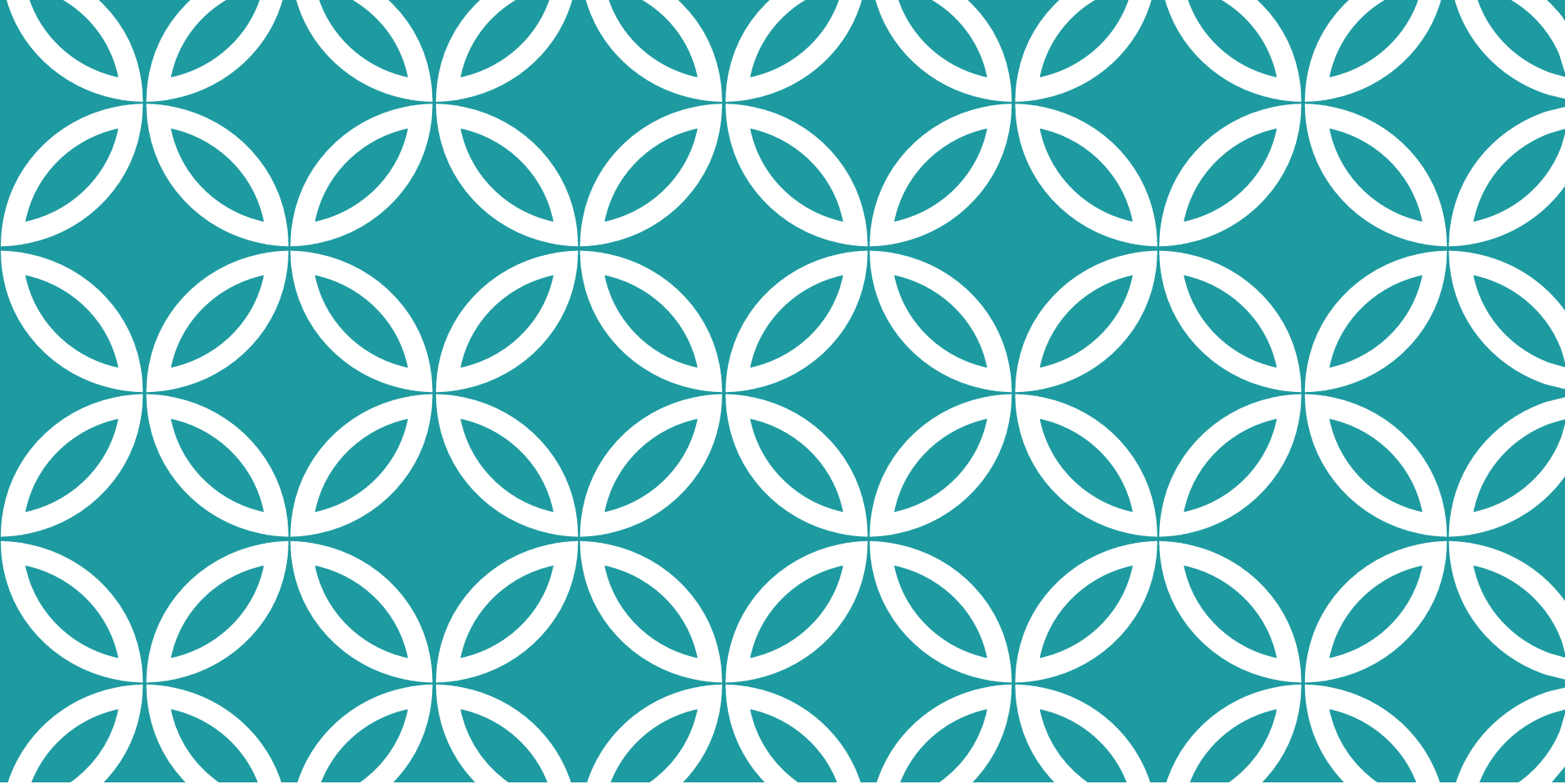

ECAD6006C

Darlith 2

PAM DWYIEITHRWYDD?

PAM DWYIEITHRWYDD?

“all pupils in Wales should be provided with the opportunity to become bilingual” (CCW, 1989:25)

PAM DWYIEITHRWYDD?

Donaldson: “mae’r manteision diwylliannol, gwybyddol ac ymarferol o ddysgu Cymraeg fel iaith fyw yn cynnig dadl gref o blaid ei chynnwys yn elfen orfodol yn y cwricwlwm ysgol” (2015: 58).

PAM DWYIEITHRWYDD?

Ymchwil or C19ain tan 1960 – canolbwyntio ar elfennau negyddol o fod yn ddwyieithog

LAURIE, 1890:15

“if it were possible for a child to live in two languages at once equally well, so much the worse. His intellectual and spiritual growth would not thereby be doubled, but halved.”

“mental confusion” “handicapped”

Reynold, 1928; Carroll, 1953; Arsenian, 1937; Darcy, 1946; Jensen, 1962

SAER, 1924:52 – YNG NGHYMRU

“monoglot English-speaking children in the rural districts of Wales showed a considerable and a consistent superiority over the bilingual children in the same districts. The most obvious factor which seems to account for this is the use of two languages by the bilingualists before the power of using one has been acquired.”

SAER ET AL., 1924:53

“this difference in mental ability as revealed by intelligence tests is of a permanent nature, since it persists in students throughout their University career.”

UNESCO, 1953:11

“...the best medium for teaching a child is his mother tongue...Educationally, he learns more quickly through it than through an unfamiliar linguistic medium.”

PEAL A LAMBERT (1962: 22):

Credir bod dysgwyr dwyieithog yn perfformio yn well na'u cyfoedion uniaith, oherwydd bod ganddyn nhw “greater mental flexibility”.

Vygostky (1962): y gallu i siarad fwy nag un iaith yn arwain at well ymwybyddiaeth a hyblygrwydd ieithyddol.

JONES-DIAZ, 1997

“comparative studies between monolinguals and bilinguals have shown that bilingual children demonstrate more sophisticated cognitive skills including advanced concept formation, classification, divergent thinking and problem solving.”

GARCIA (2009: 5)

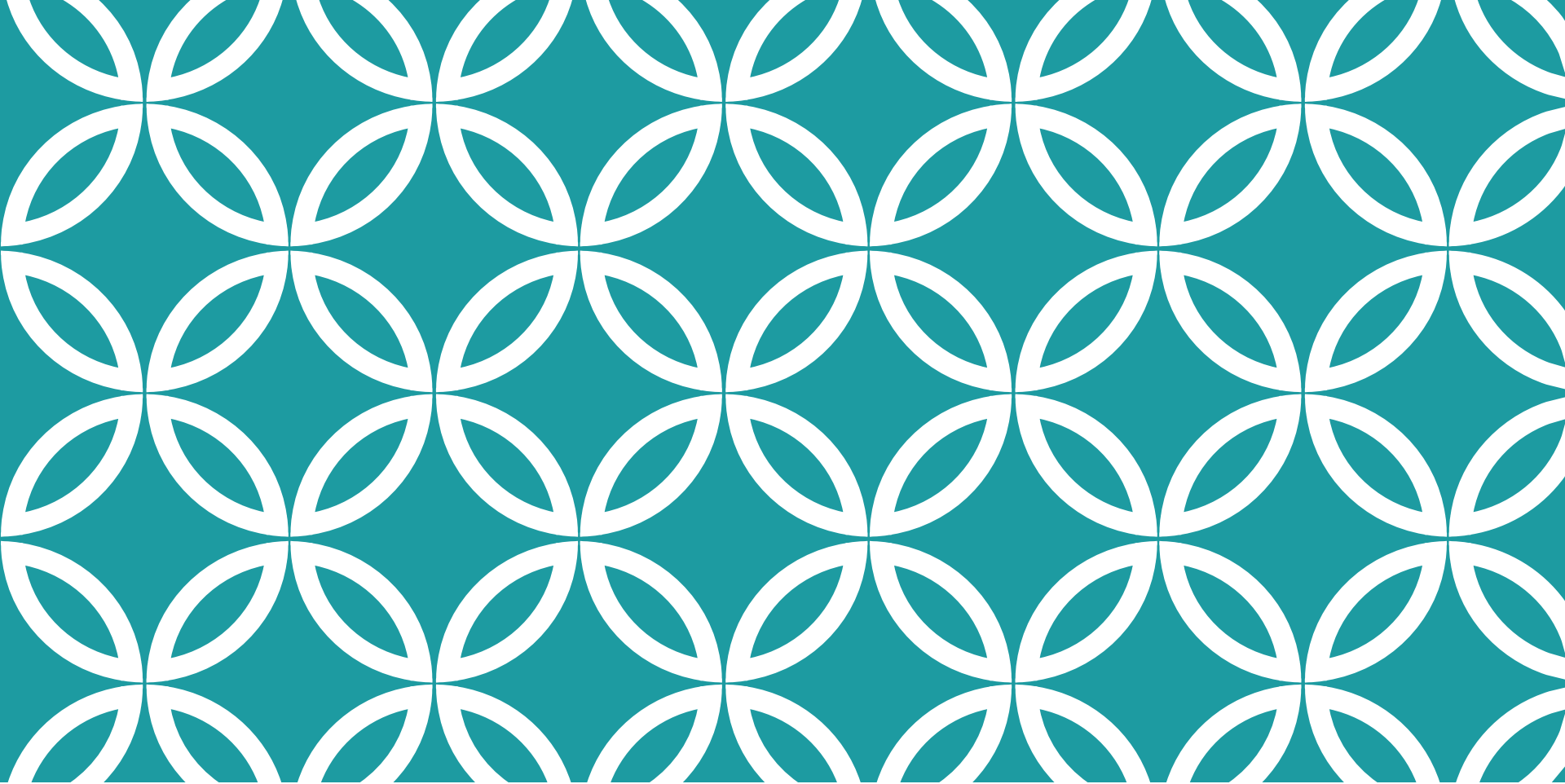
“bilingual education is the only way to educate children in the twenty first century”.

OND...

mae diffinio dwyieithrwydd yn gallu bod yn heriol.

Un o negeseuon yr erthygl

BETH YW DWYIEITHRWYDD?

VALDEZ & FIGEORA (1994)

'knowing' two languages

Clir???

MAYOR (1994:75)

“what is meant by ‘knowing’ a language is a matter of personal judgement”

Beth am:

Y gallu i ddeall iaith, ond nid i siarad?

Y gallu i ddeall sgwrs mewn siop, ond nid i ddilyn darlith academiaidd?

HAUGEN (1953:7)

“the point where a speaker can first produce complete meaningful utterances in the other language”

DIEBOLD (1964)

Y gallu i ddweud unrhyw air mewn iaith arall

Ai dwyieithrwydd ydy hyn?

OESTREICHER (1974)

“complete mastery of two different languages”

BLOOMFIELD (1933)

“native-like control of two or more languages”

Native-like?

Control?

GROSJEAN (2010:4)

“bilinguals are those who use two or more languages in their everyday lives”

GRIGG, 2015: 357

“Bilingualism is more than having the ability to speak two languages fluently. It involves understanding the cultures within which the languages are rooted”

DWYIEITHRWYDD CYTBWYS

“rare, if non-existent, species” Baetens Beardsmore 1986

GARCIA (2009)

“emerging bilinguals”

‘incipient bilinguals’ – Baker, 2011

CUMMINS 1979, 1981

BICS – Basic Interpersonal Communicative Skills

CALP – Cognitive Academic Language Proficiency

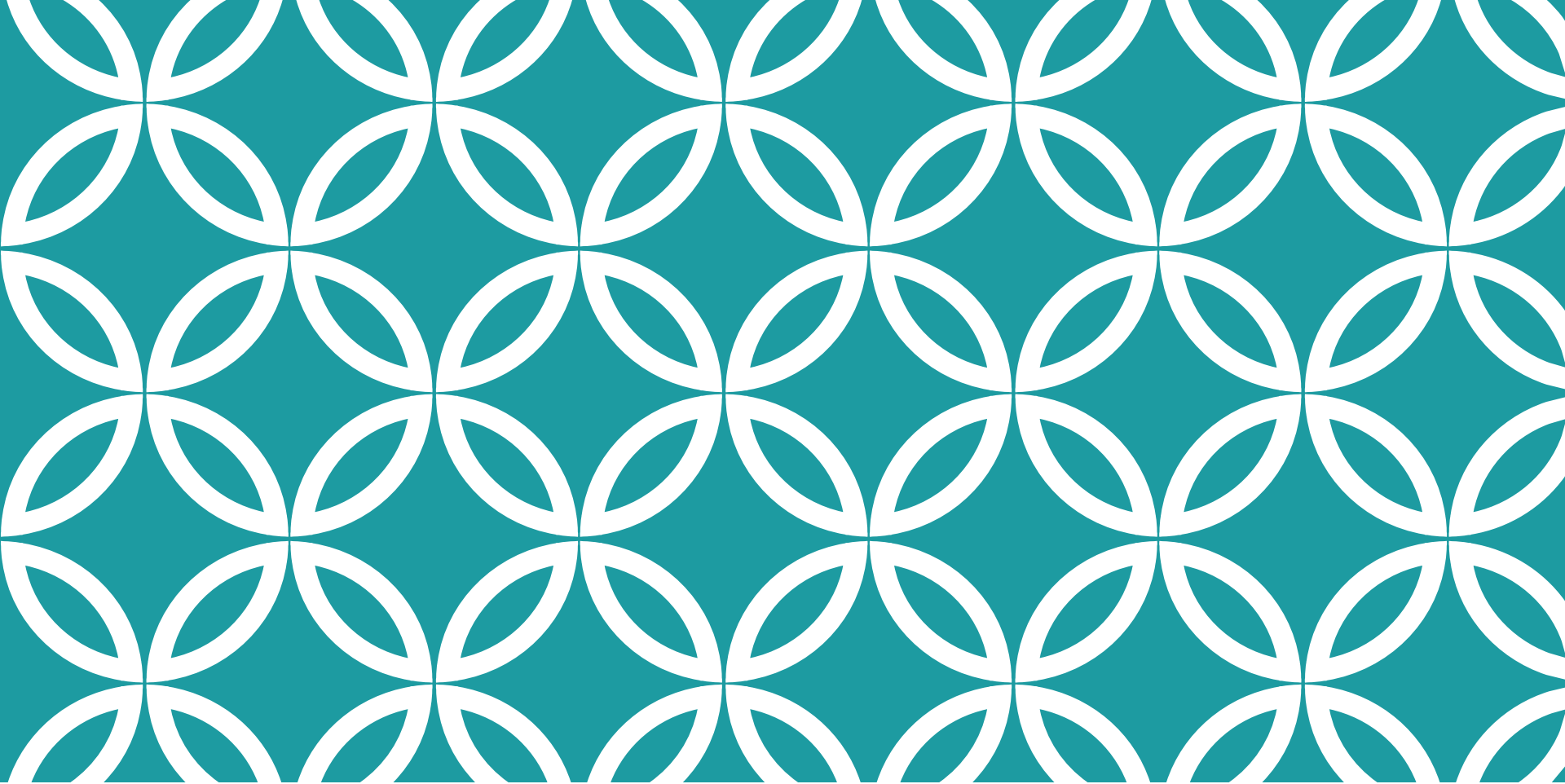
OED?

5 oed – Krashen, 1973

6 oed – Pinker, 1994

12 oed – Lenneberg, 1967

15 oed – Johnson & Newport, 1989

ADDYSG DDWYIEITHOG

TEIPOLEG

Baker & Wright, 2018

DEFNYDD YR IAITH GYNTAF?

Cook (2001) – yn aml yn fwy effeithiol i ddefnyddio'r iaith gyntaf mewn gwersi ail iaith i roi esboniadau, e.e. gramadegol

Garcia (2009) a Creese & Blackledge (2010) – awgrymu defnyddio'r ddwy iaith i wella'r dysgu

Baker (2011:289): “Requiring...a child to only work in a second...language is reducing their thinking power.”

MIRAIN RHYS (2014)

“Recent statistics...indicate that children who are taught through the medium of Welsh but don’t speak Welsh at home are less likely to overachieve by the time they reach the end of their primary schooling...”

The trouble with bilingual education: The ever increasing gap between research, policy and practice.

<http://orca.cf.ac.uk/89009/1/click%20on%20wales%20article.pdf>

OES ARFER DA?

Astudiaethau Achos - Estyn

GWLEDYDD ERAILL?

Seland Newydd

Canada

Gwlad y Basg

CLIL

AWDURON I'W CYNNWYS

Garcia, O. (2009) Bilingual Education in the 21st Century: A Global Perspective.

Baker & Wright (2018) Foundations of Bilingual Education and Bilingualism (6th Edition).

??? Cummins – nifer o lyfrau / erthyglau

PETHAU ERAILL

Cymraeg 2050

<https://gov.wales/topics/welshlanguage/welsh-language-strategy-and-policies/cymraeg-2050-welsh-language-strategy/?skip=1&lang=cy>

Cwricwlwm newydd:

https://beta.llyw.cymru/cwricwlwm-newydd?_ga=2.261201673.523702508.1543854987-388833929.1542208163

Adolygiad o gynlluniau strategol Cymraeg mewn addysg 2017 i 2020: adroddiad terfynol:

https://beta.llyw.cymru/adolygiad-o-gynlluniau-strategol-cymraeg-mewn-addysg-2017-i-2020-adroddiad-terfynol?_ga=2.266115979.523702508.1543854987-388833929.1542208163

PETHAU ERAILL

Dogfennau cwricwlaidd: CS & ChA2

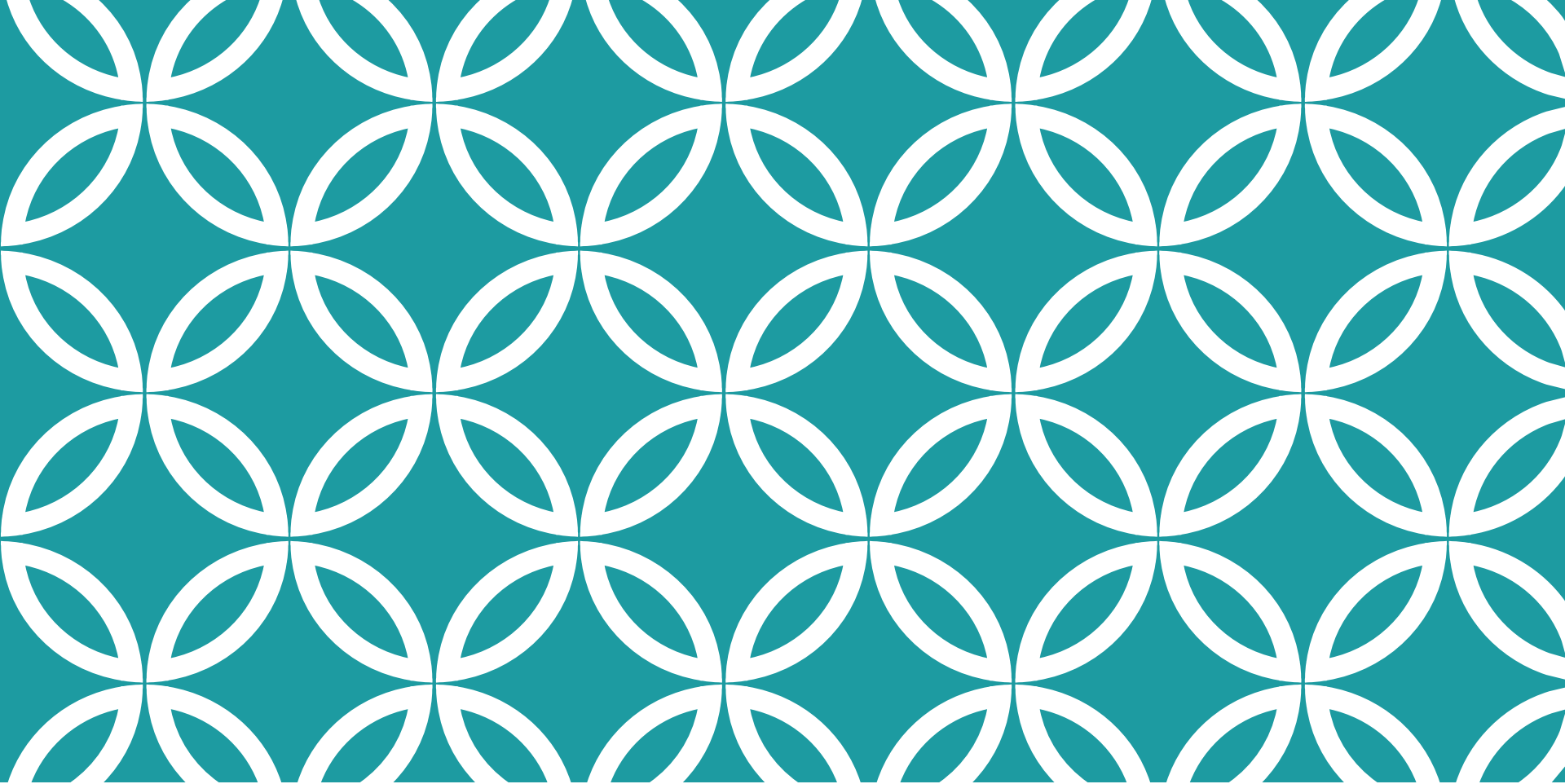
Adroddiadau Blynyddol Estyn

Estyn – Arweiniad atodol: Cymraeg

<https://www.estyn.llyw.cymru/dogfen/arweiniad-atodol-cymraeg>

Adroddiadau LIC, e.e. Un Iaith i Bawb, Dyfodol Llwyddiannus,
Cwricwlwm i Gymru – Cwricwlwm am Oes, Addysg yng Nghymru:
Cenhadaeth ein Cenedl

Erthyglau ychwanegol ar Moodle

YR ASEINIAD

PWYNTIAU I'W HYSTYRIED WRTH DDARLLEN AM Y TRO CYNTAF:

A yw'r awdur yn diffinio termau pwysig?

A yw'r wybodaeth yn y testun yn ffaith neu farn?

A yw'r iaith yr awdur yn wrthrychol, neu'n llawn emosiwn a rhagfarn?

GWRTHRYCHOL?

Derbyniwn yn llwyr fod angen datblygu'r cwricwlwm newydd yn iawn, yn enwedig ar gyfer meysydd dysgu a phrofiad sy'n gwbl newydd i'r gyfundrefn addysg. Fodd bynnag, mae hanfodion dysgu ac addysgu iaith yn egwyddorion sydd eisoes yn bodoli. Yr hyn sy'n chwyldroadol ym maes y Gymraeg yw dileu Cymraeg ail iaith, sy'n golygu codi safonau'n sylweddol a pheidio â pharhau i amddifadu bron i 80% o blant Cymru o'r hawl i fyw yn Gymraeg.

CYNLLUNIWCH AC YSGRIFENNWCH Y DRAFFT CYNTAF

Efallai y bydd y paragraff cyntaf yn cynnwys:

pwrpas yr awdur wrth ysgrifennu'r erthygl

sylwadau ar sut mae'r erthygl yn ymwneud â gwaith arall ar yr un
pwn

gwybodaeth am enw da neu awdurdod yr awdur yn y maes

DYLAI CORFF YR ADOLYGIAD:

grynhoi'r testun i'w prif bwyntiau a'r syniadau pwysicaf

nodi eich dadleuon

gynnwys dyfyniadau allan o'r erthygl sy'n cefnogi eich prif syniadau

GALL Y PARAGRAFF OLAF:

grynhoi eich adolygiad

datgan eich barn gyffredinol am y testun

gynnig argymhellion yn fras

THEMAU'R ERTHYGL

Beth yw dwyieithrwydd?

Beth yw addysg ddwyieithog? – teipoleg, dulliau ‘cryf’ a ‘gwan’, ‘ffiniau’ iaith

Addysg ‘drochi’ iaith – manteision/anfanteision

Statws yr iaith

Dulliau dysgu ac addysgu ail iaith – CLIL

Gwahanu neu cyfuno ieithoedd yn yr ystafell ddosbarth